

Den 11. marts 2024

Til Indenrigsudvalget samt Indenrigsministeriet

Folketingets Indenrigsudvalg afholdte den 28. februar 2024 en høring om kommunernes økonomi – tak for det. Det var en spændende høring, hvor der blev fremført flere interessante indlæg vedrørende særligt udligningssystemet. Det gennemgående tema i forhold til omtalen af udligningssystemet var en opfordring til at give systemet et serviceeftersyn nu fremfor om et, to eller fem år. Det synspunkt deler jeg til fulde.

Jeg finder det imidlertid relevant at tilføje to pointer i forhold til de emner, der blev vendt under høringen.

For det første blev der fremført en kritik af udligningssystemet, som jeg finder misvisende grænsende til det manipulerende. Kritikken omhandler beregningen af enhedsbeløbene i den demografiske udligning, hvor der blev postuleret en skævdeling (underkompensation) af de aldersgrupper, der medfører de højeste udgifter i en kommune. Jeg har i vedlagte papir forsøgt at redegøre for, hvorfor dette efter min opfattelse er stærkt misvisende. Man kan i høj grad diskutere om en vægtning af demografien med aktuelt 67 % er den rigtige vægt, men det er et andet emne – beregningsmetoden er i sig selv ganske rimelig.

For det andet blev der efter min opfattelse ikke gjort tilstrækkelig opmærksom på en markant ændring i dansk økonomi, som får store udligningsmæssige konsekvenser for kommunerne i de kommende år. Novo Nordiskes meget positive regnskabsresultater i 2022 og ikke mindst 2023 får med tre års forsinkelse store negative konsekvenser for mere end 90 kommuner, mens 3-5 kommuner vil få gevinst af det usædvanlige og uforudset positive resultat. Baggrunden herfor og de mulige reaktioner herpå er også forsøgt forklaret i vedlagte papir. Hvis ikke lovgiveren reagerer på situationen, vil langt de fleste kommuner i forbindelse med budgetlægning for 2026 komme til at stå med et betydeligt finansieringsproblem.

Jeg håber samlet, at udvalget og ministeriet vil arbejde for et serviceeftersyn hurtigst muligt dvs. med effekt for den kommunale budgetlægning for budget 2026.

Med venlig hilsen
Hans Nikolaisen, seniorkonsulent
Mobil 30570474

Kopi af denne mail med bilag er tilsendt de tre faglige oplægsholdere på høringen den 28. februar 2024;

- Forskningschef Niels Jørgen Mau Pedersen, VIVE
- Cheføkonom Morten Mandø, KL
- Chefredaktør Arne Ullum, NB Økonomi

Den 11. marts 2024